

L'alcalde de la Girona en guerra

Pere Cerezo, després de la derrota, continuà el seu compromís polític amb el país a la seva Argentina natal

Nascut a l'Argentina, arriba de ben petit a Girona. Políticament compromès des de ben jove, amb només vint-i-set anys és elegit regidor republicà. Dirigent d'ERC, als anys trenta esdevé diputat al Parlament de Catalunya i alcalde de la ciutat durant la Guerra Civil. La derrota el porta a exiliar-se a Buenos Aires, on presideix el Casal de Catalunya.

ARNAU ALBERT I JOSEP VALL > TEXT

Pere Cerezo i Hernáez neix el 3 de gener de 1890 a Mendoza (Argentina). Els seus pares, originaris de la Rioja espanyola, hi emigren a finals del segle XIX, però després que el petit Pere pateixi una infecció que el deixa sord d'una oïda de per vida, el 1896 la família torna a Europa, i s'instal·la a Girona, on el pare entra a treballar a l'Audiència Provincial, i n'esdevé, amb els anys, agutzil.

El 1905 Pere Cerezo obté el títol de comptador mercantil a Barcelona. És durant aquesta època d'estudiant a la capital que inicia un compromís polític que ja no abandona mai.

Amb altres joves de la seva generació constitueix a Girona la colla «Alls i sebes», amb la qual organitzen festes, assisteixen a concursos de sardanes a les festes majors dels pobles (Salt, Banyoles, Figueres, Sant Feliu de Guíxols...) i són els principals animadors de la societat recreativa gironina «Las Odaliscas».

Dedicat professionalment a la comptabilitat, la banca, les assegurances i la representació comercial, al llarg de la dècada de 1910 prospera com a

apoderat de la Banca Coll y Cía. i de diverses companyies, per a les quals viatja per tot l'Estat espanyol. Amb els anys s'independitza i obre despatx com a pèrit mercantil a la Rambla gironina.

El 1912 es casa amb Dolors Palahy, amb qui té tres fills —Albert (1912), Carme (1914) i Joan (1918)—, i de qui enviuda arran del naixement del fill petit. Uns anys després, el 1926, es casa en segones núpcies amb Margarida Adroher, amb qui té dues filles: Margarida (1927) i Alberta (1937).

Regidor, diputat, alcalde

La militància política el porta, el 1915, a ser candidat republicà a l'Ajuntament de Girona. Un any més tard esdevé president del Centre d'Unió Republicana. I el novembre de 1917 és de nou candi-

La militància política el porta, el 1915, a ser candidat republicà a l'Ajuntament de Girona. Un any després esdevé president del Centre d'Unió Republicana

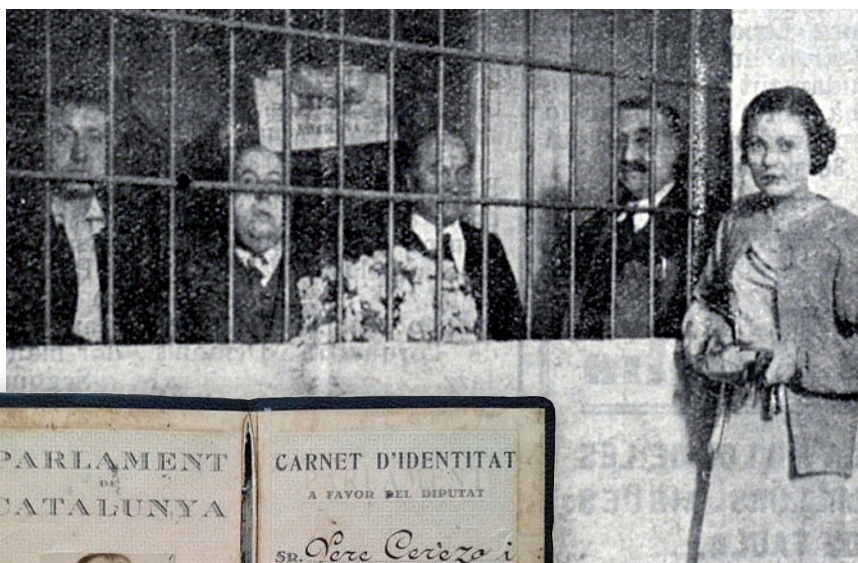

>> *Barcelona, desembre de 1932. Pere Cerezo, acabat d'escollir diputat del Parlament de Catalunya.*

dat. Aquest cop aconsegueix ser elegit regidor, amb vint-i-set anys, càrrec que ocupa fins finalitzar el mandat el 1922.

Després del llarg parèntesi de la Dictadura de Primo de Rivera, a les eleccions municipals d'abril de 1931 és elegit de nou regidor com a membre de la guanyadora «Candidatura Republicana», encapçalada per Miquel Santaló. Participa en la proclamació de la República a la ciutat i assumeix una tinença d'alcaldia.

El seu pes polític guanya visibilitat quan, el febrer de 1932, arran del Primer Congrés Nacional d'ERC, és elegit membre del Comitè Executiu en representa-

>> *Alexandra Soy i Fortià, pubilla de Girona 1935, visita els polítics empresonats pels Fets d'Octubre. D'esquerra a dreta: Lluís Bota, Josep Puig i Pujades, Pere Cerezo i Víctor Auguet (10 d'abril de 1935). A l'esquerra, carnet de diputat del Parlament de Catalunya (1 de gener de 1933).*

ció de la Federació de Girona. El novembre és elegit diputat d'ERC al Parlament de Catalunya, on esdevé president de la Comissió Especial de Contractes de Conreu. Poc després és designat delegat de Treball de la Generalitat a Girona.

Participa en els Fets d'Octubre de 1934 anant a les centrals elèctriques de la ciutat per fer que s'apaguin els llums i dificultar així la intervenció militar. Fracassada la revolta, s'amaga uns dies però finalment s'entrega voluntàriament a les autoritats militars a l'estació de ferrocarril de Bescanó, i és empresonat a Girona. Condemnat a 12 anys de presó, no és fins al triomf del Front d'Esquerres, el febrer de 1936, que, com la resta de presos, és amnistià i alliberat.

Amb l'esclat de la Guerra Civil esdevé, a partir del gener de 1937, president del Centre d'Unió Republicana. I amb la reestructuració de l'Ajuntament arran dels Fets de Maig, el 15 de juny és elegit alcalde de Girona, càrrec que desenvolupa fins al 25 de gener de 1939, quan, amb la derrota, marxa a l'exili. Durant el seu mandat, la gestió de l'Ajuntament està marcada per la necessitat de fer

front a les dificultats creixents de la reguarda: manteniment de l'ordre, economia en crisi, col·lectivitzacions, atur creixent, proveïments, bombardejos, construcció de refugis antiaeris...

L'exili argentí

S'exilia amb part de la seva família —la dona i les dues filles petites— a França, on s'instal·la a Montpeller. Gràcies a la doble nacionalitat obté un passaport argentí que els permet embarcar-se a Buenos Aires el 15 de gener de 1941 rumb a Buenos Aires. Però en el context de la Segona Guerra Mundial queden immobilitzats a Dakar i a Casablanca, fins que l'11 de setembre reprenen el viatge en vaixell i, després d'una escala a Nova York, el pe-

Participa en els Fets d'Octubre de 1934 anant a les centrals elèctriques de la ciutat per fer que s'apaguin els llums i dificultar així la intervenció militar

>> *Alberta Cerezo Adroher (Girona, 1937), —filla de Pere Cerezo— amb Josep Vall, davant de l'escultura «Fuente catalana» o «Fuente de la doncella», de Josep Llimona, donada a la ciutat de Buenos Aires per la comunitat catalana el 1931 i situada al Parque Rivadavia després de diferents vicissituds.*

riple de més de nou mesos acaba quan el 29 d'octubre arriben a Buenos Aires.

A l'Argentina no té problemes per guanyar-se la vida com a comptable i gestor d'assegurances. Membre del Casal de Catalunya de Buenos Aires, n'és president del 1955 al 1958. Impulsa l'edició de 5.000 exemplars del *Libro blanco de Cataluña*, en edició trilingüe (castellà, anglès i francès), en el qual es recullen vint-i-tres estudis de catalans exiliats per Europa i Amèrica, sobre la realitat geogràfica, històrica, cultural, lingüística i econòmica de Catalunya. L'11 de setembre de 1960 se celebren a Buenos Aires els Jocs Florals de la Llengua Catalana a l'exili, dels quals presideix la Comissió Organitzadora. Per aquesta dedicació, el 20 de maig de 1961 els socis del Casal li reten un homenatge.

Pere Cerezo mor a Buenos Aires el 14 de juliol de 1977 sense haver pogut tornar mai a Catalunya.

Arnau Albert i Generó és coordinador de la Fundació Josep Irla. **Josep Vall i Segura** és director executiu de la Fundació Josep Irla.